

Informatiegids VCA

CertificeringsAdvies

N E D E R L A N D

advies, opleiding & outsourcing

In deze whitepaper

VCA staat voor Veiligheid, Gezondheid en Milieu Checklist Aannemers. Wanneer je gaat certificeren voor de VCA norm dien je het VCA handboek op te stellen. Met de komst van de nieuwe VCA norm in 2018 zijn hier veel vragen over. In deze whitepaper geven we je de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de VCA versie 2008/5.1. Daarnaast geven we je een voorbeeld van hoe het handboek is opgebouwd en met welke elementen je rekening dient te houden.

Ben je benieuwd naar de inhoud van het VCA traject? Lees dan snel verder.

3

1. De VCA norm 2017/6.0

4

2. Van VCA handboek naar praktijk

5

3. Opbouw VCA handboek

6

4. De kern van VCA

7

5. VGM RIE

8

6. VGM instructieboek

9

7. Directiebeoordeling

1. De VCA norm 2017/6.0

De VCA norm 2017/6.0 is de nieuwe standaard voor veilig, gezond en duurzaam werken. De nieuwe norm kent een aantal wijzigingen ten opzichte van de voorgaande norm VCA 2008/5.1. Onderstaand de belangrijkste wijzigingen:

1. Alle aandacht voor veiligheid

In de vorige versie van de VCA norm werd ook aandacht besteed aan milieu. In de nieuwe VCA norm is dat veranderd. Vrijwel alle aandacht gaat uit naar het onderwerp Veiligheid. Bovendien is het aantal eisen verminderd. Een logische structuur en strakke formulering liggen hieraan ten grondslag.

2. Meer ruimte voor bewustzijn

Een hele fijne ontwikkeling in de nieuwe VCA** norm; er is meer ruimte voor veiligheidsbewustzijn. Er wordt meer gekeken naar relevante maatregelen die werken voor jouw bedrijf. Want wat voor de één werkt, hoeft tenslotte niet voor jou te werken. Er wordt daarom meer gekeken naar veiligheidsgedrag en minder naar de 'letter van de norm'. Deze ruimte voor veiligheidsbewustzijn komt in het vervolg goed van pas, namelijk tijdens het behalen van een certificaat van de Safety Culture Ladder.

3. Meer duidelijkheid voor ZZP'ers en ketenpartners

De toepassing van VCA voor ZZP'ers was vaak onduidelijk. Met de komst van de nieuwe VCA norm is dit veranderd. Er is duidelijk omschreven wat de positie van de ZZP'ers is. Zo is het van belang dat de ZZP'ers worden opgenomen in een overzicht van medewerkers, dat ze meegenomen worden tijdens de toolboxmeetings en dat zij in het bezit zijn van een VCA-VOL diploma.

4. Een gelijkwaardig schema voor Nederland en België

De VCA norm is oorspronkelijk ontwikkeld in Nederland, maar wordt ook in België steeds vaker toegepast. De nieuwe VCA norm kent één schema voor beide landen. Andere landen kunnen de norm makkelijker gebruiken en er is een duidelijke ondergrens voor alle eisen.

2. Van VCA-handboek naar praktijk

2.1 Maak kwaliteit tastbaar

Veiligheid is een abstract begrip. Het is zaak om dat begrip handen en voeten te geven, zodat het een tastbaar begrip wordt binnen je organisatie. Dat kan door middel van een VCA certificering. Daarmee breng je met behulp van een interne risicoanalyse je relevante risico's en bijbehorende veiligheidsmaatregelen in kaart. Middels verbeteracties breng je de organisatie naar een hoger niveau.

2.2 Een veiligheidshandboek biedt structuur

Om de te nemen veiligheidsmaatregelen te borgen in de organisatie wordt er een VGM RIE (Veiligheid, Gezondheid en Milieu Risico Inventarisatie en Evaluatie) opgesteld. Hierin wordt beschreven wat de risico's zijn op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu voor de organisatie. Vervolgens wordt een VCA handboek opgesteld. In het VCA handboek wordt beschreven welke maatregelen de organisatie neemt om de veiligheid, gezondheid en milieurisico's zo klein mogelijk te maken. Ook worden concrete afspraken hierover opgenomen in dit document.

2.3 Praktisch toepasbaar

Een handboek is functioneel, biedt structuur en geeft je organisatie en medewerkers houvast. Uiteraard is het wel zaak dat dit in de praktijk ook toepasbaar is voor je medewerkers. Het moet ondersteunend zijn aan het uiteindelijke doel: veilig en milieubewust werken. Als controle hierop wordt de jaarlijkse directiebeoordeling opgesteld tijdens het VCA traject. Hiermee worden jaarlijks de organisatie en de processen geëvalueerd op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu. Uit deze evaluatie volgen mogelijk verbeteracties om de organisatie continu up-to-date te houden.

3. Opbouw VCA handboek

Het VCA handboek is opgebouwd uit 4 delen:

A- documenten: Zijn een omschrijving van de organisatie inclusief de overlegstructuren en de werking van het managementsysteem.

B- documenten: Is het hoofdproces van de organisatie. Hierin staan de start van de werkzaamheden tot en met het afronden van de werkzaamheden beschreven. Ook worden de daarbij behorende VCA eisen beschreven.

C- documenten: Dit zijn procedures die uitleggen hoe gezond en veilig werken kan worden gerealiseerd en hoe je dit continu kunt blijven verbeteren. Dit betekent dat per onderwerp beschreven is; wie wat wanneer moet doen en hoe dit moet gebeuren. Dit zijn verplicht uit te voeren procedures vanuit de VCA vereiste.

D- documenten: Zijn de benodigde documenten en formulieren die nodig zijn o.b.v. de werkzaamheden die benoemd zijn in Deel B en Deel C.

4. De kern van VCA

Wanneer je het VCA certificaat wil behalen dienen onderstaande zaken op orde te worden gebracht;

- **Veilig werken:** werk met veilige materialen, deze dienen tevens op tijd gekeurd te worden.
- **Opleidingen:** De medewerkers dienen een persoonlijk VCA diploma te behalen, aanvullende veiligheidsopleidingen kunnen vereist zijn, afhankelijk van de organisatie.
- **Instructie:** Medewerkers dienen geïnstrueerd te worden over veilig werken. Dit kan bijvoorbeeld worden uitgevoerd door het houden van een toolboxmeeting
- **Bewustwording:** De medewerkers dienen zich bewust te worden van veilig werken aan de hand van het VGM veiligheidsbewustzijn programma. Dit kan voor uw bedrijf ook van belang zijn voor de Safety Culture Ladder.
- **Controle:** Veilig werken dient gecontroleerd te worden doormiddel van veiligheidsinspecties.

Na het opstellen van het VCA handboek bezit je in ieder geval onderstaande belangrijke documenten;

- **VGM RIE (hoe de VCA organisatie omgaat met risico's)**
- **VGM instructieboek**
- **Directiebeoordeling (jaarevaluatie van je organisatie)**

In de volgende hoofdstukken zoomen we in op bovenstaand beschreven documenten. Naast deze kerndocumenten zijn er nog een aantal aanvullende documenten nodig om aan de VCA norm te voldoen, deze komen uitgebreid aan bod in het adviestraject.

LET OP: onderstaande documenten zijn slechts een voorbeeld, de werkelijke uitvoering hiervan is maatwerk en dus per bedrijf verschillend.

5. VGM RIE

Risico Inventarisatie en Evaluatie

Onderstaand geeft een voorbeeldoverzicht van de verschillende risicovolle taken welke voorkomen tijdens de werkzaamheden en de bijbehorende beheersmaatregelen. Voor alle taken en getroffen beheersmaatregelen geldt dat de medewerker in eerste instantie zelf verantwoordelijk is voor het juiste gebruik van PBM's en omgang met risicovol werk. De direct leidinggevende dient toe te zien op het juiste gebruik en omgang met risicovol werk.

Activiteit	Gevaar	Risico= (W x B) x E	Risico Klasse	Maatregelen
Werken op hoogte	Valgevaar	3 x 6 x 15 = 270	4	<ul style="list-style-type: none"> - Instructie werken op hoogte - (Rand) valbeveiliging - Orde en netheid
Werken in een omgeving met lawaai >80dB(A)	Gehoorbeschadiging	3 x 6 x 7= 126	3	<ul style="list-style-type: none"> - Wegnemen van de bron - Gehoorbescherming - Instructie - PMO

6. VGM Instructieboek

Het VGM instructieboek beschrijft de regels en voorschriften die ervoor zorgen dat de medewerkers veilig, prettig en duurzaam kunnen werken. De regels en voorschriften zijn een aanvulling op de rechten en plichten uit de arbeidsovereenkomst. Het is in belang van de medewerkers dat ze de regels kennen en naleven. Rechts op deze pagina vind je een voorbeeld van de inhoud van een VGM instructieboek.

BELANGRIJKE HUISREGELS	4
Werk- en rusttijden op de projectlocatie.....	4
Ziekmelding.....	4
Algemeen	4
Legitimatie	4
Internetgebruik.....	4
GEDRAGSCODE	5
Correcte behandeling van opdrachtgevers, bewoners van onze projecten en gebruikers	5
Correcte behandeling intern	5
Ongewenste intimiteiten	5
Klachten / Schades	5
BEDRIJFSREGELINGEN	6
Bedrijfsauto (leaseauto/bussen).....	6
Gereedschappen.....	6
Mobiele telefoons	6
Administratie	6
Arbospreekuur	6
Periodiek Medisch Onderzoek	6
VEILIGHEID, GEZONDHEID EN MILIEU	8
VOORDAT U BEGINT	8
Laatste Minuut Risico Analyse (LMRA)	8
Veiligheidspictogrammen	9
Orde en netheid.....	10
RISICO'S TIJDENS HET WERK	10
5.1 Veilig werken met machines en gereedschappen in het algemeen	10
5.2 Specifieke arbeidsmiddelen.....	10
5.3 Werken op hoogte.....	11
5.4 Lichamelijke belasting, veilig tillen	12
5.5 Schadelijk geluid	12
5.6 Weersomstandigheden (koude, neerslag en uv-straling).....	13
5.7 Alleen werken	14
6. PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN	14
7. MELDING VGM-INCIDENT	16
Stappenplan bij een ongeval	16
Hoe te handelen bij brand.....	16
Communicatie bij noodsituaties en ontruiming	16
8. MILIEU	16
9. ASBEST.....	17
10. VERKEERSREGELS.....	17
11. TOT SLOT.....	17

7. Directiebeoordeling

Het document “directiebeoordeling” dient als basis voor de jaarlijkse directiebeoordeling. Hierin worden de voortgang en bijbehorende acties van het VCA beleid vastgelegd.

Hieronder een voorbeeld van een agenda opzet voor een directiebeoordeling. Dit is per bedrijf verschillend.

Let op: Sommige elementen gelden niet voor VCA*

Nr.	Onderwerp	Ter voorbereiding (VGM-coördinator)
1.	Algemeen	- Opening
2.	Beleidsverklaring evalueren	- Actualiteit beleidsverklaring bepalen
3.	Resultaten vorige directiebeoordeling evalueren	- Reflectie op VGM-doelstellingen en VGM-actieplan
4.	VGM-incidenten evalueren	- Overzicht opstellen en <u>Injury Frequency</u> berekenen
5.	VGM-klachten evalueren	- Inventarisatie klachten en afhandeling
6.	Actualiteit <u>RI&E's</u> bepalen	- Actualiteit VGM RI&E bepalen - Actualiteit Arbo RI&E bepalen (indien van toepassing)
7.	Werkplekinspecties evalueren	- Aantal werkplekinspecties en bijzondere en frequente constatering
8.	Interne en externe audits evalueren	- Overzicht met afwijkingen en status
9.	Instructie en opleiding evalueren	- Benodigde instructies en opleidingen en de actualiteit hiervan bepalen
10.	Communicatieplan bij aanwezigheid anderstaligen evalueren	- Relevantie bepalen - Constatering en evt. verbeteringen bepalen
11.	VGM-bewustzijn en -gedrag evalueren	- VGM-bewustzijn programma doelstellingen evalueren - Gewenst gedrag bepalen - VGM-bewustzijn programma doelstellingen opstellen
12.	VGM-prestaties onderaannemers evalueren	- Overzicht met regelmatig ingeschakelde onderaannemers opstellen - Beoordeling op VGM-prestaties evalueren
13.	Evaluatie arbeidsmiddelen keuren	- Controle op volledigheid van het overzicht - Controle op keuring van alle arbeidsmiddelen
14.	Doelstellingen + actieplan	- Opstellen VGM-doelstellingen voor komend jaar
15.	Samenvatting & conclusies	- Afronding

NB. Publicatie ongevallencijfers worden jaarlijks met het personeel besproken

CERTIFICERINGSADVIES NEDERLAND JOUW PARTNER IN CERTIFICEREN

Heb je vragen over de VCA? Of wil je hier graag meer over weten? Neem dan contact op met CertificeringsAdvies Nederland.

Deze whitepaper is geschreven door CertificeringsAdvies Nederland. Als Partner In Certificeren helpen wij organisaties met advies, opleiding en outsourcing.

Onze diensten worden aangeboden binnen de thema's Kwaliteit, Arbo en Veiligheid, Milieu en MVO, Informatiebeveiliging en Voedselveiligheid.

WIL JE MEER INFORMATIE?

W. Kijk op www.certificeringsadvies.nl

T. 085 - 4879972

E. info@certificeringsadvies.nl

CertificeringsAdvies Nederland
werkt onder andere voor:

